Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2022-04-27

RS 2020-0782

Regionstyrelsen

Riktlinjer för säkerhet

Föredragande regionråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige fastställde i november 2021 Policy för verksamhetsskydd. Policyn konkretiseras i tillhörande riktlinjer för bland annat säkerhet. Riktlinjer för säkerhet fastställdes av dåvarande landstingsfullmäktige 2016 men har med anledning av den nya policyn uppdaterats.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Riktlinjer för säkerhet fastställs.

2. Riktlinjer för säkerhet (LS 2015-0093, LS 1407-0877) upphör att gälla.

Regionrådsberedningens motivering

Regionrådsberedningen ställer sig bakom regiondirektörens förslag till Riktlinjer för säkerhet, som såsom en av flera riktlinjer har utarbetats utifrån den av Regionfullmäktige i november 2021 fastställda Policy för verksamhetsskydd. De tidigare riktlinjer för säkerhet har gällt sedan dåvarande landstingsfullmäktige 2016 antog dem.

Målet för säkerhetsarbetet inom Region Stockholm är att verksamheter och tillgångar ska skyddas. I säkerhetsarbetet prioriteras skydd av liv, hälsa och verksamhetens funktionalitet, det vill säga arbetsprocesser och egendom så som lokaler, infrastruktur, utrustning och information.

Riktlinjer för säkerhet anger organisationen för säkerhetsarbetet inom Region Stockholm samt anger särskilda krav på skyddsåtgärder för sakområdena brandskydd, skydd mot hot och våld, säkra fastigheter, fysiskt skydd, skydd mot förlust av lös egendom, försäkringsskydd, trafiksäkerhet, flygplatssäkerhet samt rese- och konferenssäkerhet.

Region Stockholms systematiska säkerhetsarbete innebär att regelbundet följa upp dagliga funktioner i verksamheten och sådana yttre förhållanden

som kan påverka dessa. Identifierade hot ska, tillsammans med inrapporterade avvikelser eller tillbud, ligga till grund för riskbedömning och därmed efterföljande beslut om eventuella insatser av olika säkerhetshöjande åtgärder. Riskhantering ska vara en integrerad del av styrning, ledning och beslutfattande inom Region Stockholms nämnder och bolag. Riskhantering ska i sammanhanget för dess riktlinjer ses som ett stöd för övriga delar inom det systematiska säkerhetsarbetet.

Beslutsunderlag
1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande
2. Riktlinjer för säkerhet
3. Remissredogörelse för förslag till Riktlinjer för säkerhet
4. Sändlista remissinstanser

Irene Svenonius

Regionledningskontoret
Malin Örnjäger

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-04-04

RS 2020-0782

Regionstyrelsen

Riktlinjer för säkerhet

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Riktlinjer för säkerhet fastställs.

2. Riktlinjer för säkerhet (LS 2015-0093, LS 1407-0877) upphör att gälla.

Sammanfattning

Regionfullmäktige fastställde i november 2021 Policy för verksamhetsskydd. Policyn konkretiseras i tillhörande riktlinjer för bland annat säkerhet. Riktlinjer för säkerhet fastställdes av dåvarande landstingsfullmäktige 2016 men har med anledning av den nya policyn uppdaterats.

Föreliggande förslag till riktlinjer för säkerhet anger särskilda krav på skyddsåtgärder för sakområdena brandskydd, skydd mot hot och våld, säkra fastigheter, fysiskt skydd, skydd mot förlust av lös egendom, försäkringsskydd, trafiksäkerhet, flygplatssäkerhet samt rese- och konferenssäkerhet.

Bakgrund

Regionfullmäktige beslutade den 17 november 2021 om antagande av Policy för verksamhetsskydd (RS 2020-0147) som ersatte Policy för säkerhet (LS 2015-0093). Verksamhetsskyddspolicyn konkretiseras i tillhörande riktlinjer för områdena informationssäkerhet, säkerhet, säkerhetsskydd, krisberedskap samt civilt försvar. Målet för säkerhetsarbetet inom Region Stockholm är att verksamheter och tillgångar ska skyddas. I säkerhetsarbetet prioriteras skydd av liv, hälsa och verksamhetens funktionalitet, det vill säga arbetsprocesser och egendom så som lokaler, infrastruktur, utrustning och information.

Riktlinjer för säkerhet (LS 2015-0093, LS 1407-0877) antogs av dåvarande landstingsfullmäktige i mars 2016. Föreliggande förslag till riktlinjer har därför uppdaterats med utgångspunkt i den nya policyn för verksamhetsskydd.

Regionledningskontorets förslag och motivering
Riktlinjer för säkerhet anger organisationen för säkerhetsarbetet inom Region Stockholm samt anger särskilda krav på skyddsåtgärder för sakområdena listade nedan:

- Brandskydd
- Skydd mot hot och våld
- Säkra fastigheter
- Fysiskt skydd
- Skydd mot förlust av lös egendom
- Försäkringsskydd
- Trafiksäkerhet
- Flygplatssäkerhet
- Rese- och konferenssäkerhet

Region Stockholms systematiska säkerhetsarbete innebär att regelbundet följa upp dagliga funktioner i verksamheten och sådana yttre förhållanden som kan påverka dessa. Identifierade hot ska, tillsammans med inrapporterade avvikelser eller tillbud, ligga till grund för riskbedömning och därmed efterföljande beslut om eventuella insatser av olika säkerhetshöjande åtgärder. Riskhantering ska vara en integrerad del av styrning, ledning och beslutfattande inom Region Stockholms nämnder och bolag. Riskhantering ska i sammanhanget för dess riktlinjer ses som ett stöd för övriga delar inom det systematiska säkerhetsarbetet.

Beslut om skyddsåtgärder ska följa dessa grundprinciper:

- Åtgärderna ska i första hand vara förebyggande och utmynna i ett väl avvägt skydd.
- Kostnader för åtgärderna ska stå i proportion till hotbilden och konsekvenser för verksamheten, samtidigt som Region Stockholms värden – såväl materiella som immateriella – ska värnas.
- Effekterna av olika skyddsåtgärder ska vägas mot aspekter som användbarhet och öppenhet.

Ett antal bestämmelser som tidigare relegerats i riktlinjer för säkerhet tas bort i det uppdaterade dokumentet då de innehåller upprepningar av sådant som står i andra styrande dokument. Hit hör bestämmelserna om säkerhetsskydd, signalskydd, skydd mot obehörig åtkomst vid hantering av farliga ämnen, skyddad identitet samt skydd mot oegentligheter, ekonomisk brottslighet, mutor och jäv. I riktlinjerna har också sådana bestämmelser som ställer krav på lokala styrande dokument där sådana kan tas fram centralt tagits bort. Ambitionen med förslagna förändringar är att förenkla tillämpning och tolkning av bestämmelserna som reglereras. Riktlinjerna kommer att kompletteras med vägledande anvisningar för respektive sakområde. Nämnder och bolag har fortsatt möjlighet att ta fram lokala riktlinjer anpassade efter verksamhetens specifika behov.

Regionstyrelsen remitterade i december 2021 förslag till riktlinjer för säkerhet till nämnder och bolag i Region Stockholm. Riktlinjerna har efter remissbehandlingen reviderats, bland annat har sakområden som inte inkluderats i remissversionen, men som funnits med i tidigare riktlinjer för säkerhet, återigen lyfts in. Vilka ändringar som har gjorts efter remissomgången redogörs för i bilagd remissredogörelse.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget på riktlinjer för säkerhet bedöms inte medföra några utökade kostnader jämfört med regleringar i nuvarande riktlinjer.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Rickard Sundbom
Administrativ direktör

Beslutsunderlag
1. Riktlinjer för säkerhet
2. Remissredogörelse för förslag till Riktlinjer för säkerhet
3. Sändlista remissinstanser

Beslutsexpediering
1. Remissinstanser enligt sändlista

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2022-04-04

Region Stockholm

Diarienummer
RS 2020-0782

Riktlinjer

Säkerhet

Gäller för Region Stockholm

Dokumenttyp	Fastställd	Giltig till och med
Dokumentnummer 2331273	Fastställd av	Upprättad av
Informationssäkerhetsklass		

Innehållsförteckning

1. Inledning 3
1.1 Mål och syfte 3
1.2 Region Stockholms styrande dokument för säkerhetsarbetet 3
1.3 Avgränsning och omfattning 4

2. Organisation av säkerhetsarbetet 4
2.1 Roller och ansvar 4
2.1.1 Regionfullmäktige 4
2.1.2 Regionstyrelsen 4
2.1.3 Regiondirektören 5
2.2 Roller och ansvar i nämnder och bolag 5
2.2.1 Nämnd och bolag 5
2.2.2 Förvaltningschef och VD 5
2.2.3 Delegering 5
2.2.4 Upphandlad verksamhet 6
2.2.5 Anställda och enskilda uppdragstagare 6

3. Medarbetare och säkerhet 6
3.1 Rekrytering och anställning 6
3.1.1 Sekretess 6
3.2 Utbildning och övning 6
3.3 Avslutande av anställning 7

4. Regionens modell för systematiskt säkerhetsarbete 7
4.1 Skyddsåtgärder 9
4.2 Rapportering av avvikelser och tillbud 9
4.2.1 Rapportering 9
4.2.2 Utredningsgrupp för större händelser 9

5. Särskilda krav på skyddsåtgärder 9
5.1 Brandskydd 9
5.2 Skydd mot hot och våld 10
5.3 Säkra fastigheter 10
5.4 Fysiskt skydd 11
5.5 Skydd mot förlust av lös egendom 11
5.6 Försäkringsskydd 11
5.7 Trafiksäkerhet 12
5.8 Flygplatssäkerhet 12

5.9 Rese- och konferenssäkerhet....13

6. Uppföljning....13

7. Definitioner....15

1. Inledning

1.1 Mål och syfte

Dessa riktlinjer konkretiserar Region Stockholms verksamhetsskyddspolicy (RS 2020-0147) och är styrande för säkerhetsarbetet vid Region Stockholm samtliga nämnder och bolag.

Målet för säkerhetsarbetet inom Region Stockholm är att verksamheter och tillgångar ska skyddas. Skyddet ska därmed avse såväl materiella som immateriella värden. I säkerhetsarbetet prioriteras skydd av liv, hälsa och verksamhetens funktionalitet, det vill säga arbetsprocesser och egendom så som lokaler, infrastruktur, utrustning och information. Syftet med dessa riktlinjer är att ställa krav och vara ett stöd i att skapa en säker och robust verksamhet med högt förtroende.

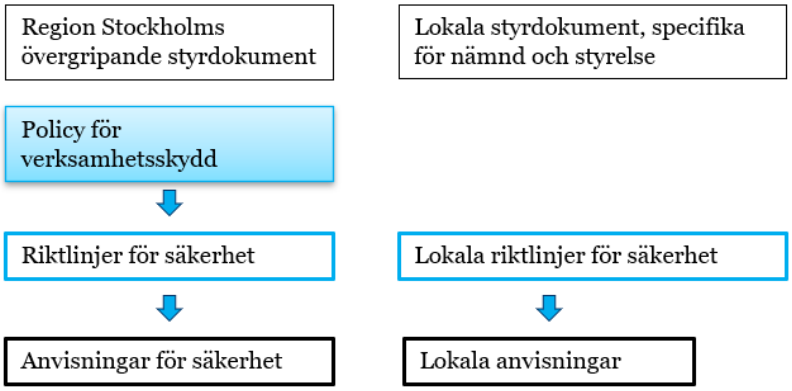
Riktlinjerna ska efterlevas av samtliga nämnder och bolag inom Region Stockholm och ska följas av privata utförare som arbetar på uppdrag av Region Stockholm. Det sistnämnda regleras genom avtal.

Riktlinjerna ska följas även inom ramen för program och projekt som bedrivs i Region Stockholms regi.

1.2 Region Stockholms styrande dokument för säkerhetsarbetet

Region Stockholms policy för verksamhetsskydd är överordnad regionala riktlinjer för områdena informationssäkerhet, säkerhet, säkerhetsskydd och signalskydd, krisberedskap samt civilt försvar. Dessa riktlinjer är vidare överordnade lokala riktlinjer för Region Stockholms nämnder och bolag.

På lokal nivå kan kompletterande riktlinjer och anvisningar utarbetas. Dessa dokument kan innehålla preciseringar och tillägg till de koncernövergripande styrdokumenten, med utgångspunkt från den egna organisationens specifika behov.

Lagar, förordningar och andra föreskrifter som är tillämpliga, ska följas.

1.3 Avgränsning och omfattning

Dessa riktlinjer omfattar det säkerhetsarbete som bedrivs inom ramen för de sakområden som finns beskrivna i kapitel 5.

Region Stockholms arbete med säkerhetsskydd och signalskydd regleras i Riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd (RS 2021-0106).

Region Stockholms arbete med kontinuitetshantering och krishantering regleras i riktlinje plan krisberedskap (RS 2019-1092).

2. Organisation av säkerhetsarbetet

Varje nämnd och bolag ska, inom ramen för Region Stockholms verksamhetsskyddspolicy och riktlinje för säkerhet, styra och leda sitt säkerhetsarbete inom sitt verksamhetsområde. Det betyder att varje nämnd eller bolag och varje medarbetare som är ansvarig för en verksamhet också har att ansvara för säkerheten i denna verksamhet.

2.1 Roller och ansvar

2.1.1 Regionfullmäktige

Regionfullmäktige har det yttersta ansvaret för Region Stockholms säkerhetsarbete och fastställer den verksamhetsskyddspolicy som ska gälla för Region Stockholm samt tillhörande riktlinjer för säkerhet.

2.1.2 Regionstyrelsen

Regionstyrelsen ansvarar för att ta fram förslag till riktlinjer för säkerhet och att dessa revideras vid behov. Styrelsen har ansvaret för samordning och uppföljning av säkerhetsarbetet och har därmed det övergripande ansvaret inom Region Stockholm.

2.1.3 Regiondirektören

Regiondirektören ansvarar för att Region Stockholm bedriver ett säkerhetsarbete som är väl anpassat till verksamheternas krav och aktuell hot- och riskbild. I detta ligger bland annat att utforma övergripande anvisningar för säkerhetsarbetet och att dessa hålls aktuella.

2.2 Roller och ansvar i nämnder och bolag

2.2.1 Nämnd och bolag

Varje nämnd och bolag är inom sitt verksamhetsområde ytterst ansvarig för planering och organisering av säkerhetsarbetet. De ska vid behov utarbeta och anta lokala riktlinjer och anvisningar.

Det åligger varje nämnd och bolag att årligen planera och löpande följa upp säkerheten samt att i övrigt vidta de åtgärder som krävs för att uppnå och upprätthålla tillräcklig intern styrning och kontroll inom området.

2.2.2 Förvaltningschef och VD

Förvaltningschefen eller VD ansvarar inför nämnden eller styrelsen för säkerhetsarbetet samt att föreliggande riktlinjer följs. Information om säkerhetsläget avseende de sakområden som omfattas av föreliggande riktlinjer ska lämnas till nämnd respektive styrelse minst en gång per år. På begäran av regiondirektören ska förvaltningschef eller VD rapportera om säkerhetsläget, samt vid ett inträffat tillbud kunna rapportera vidtagna och planerade åtgärder samt förväntad utveckling.

Förvaltningschef eller VD ansvarar för att ett tillräckligt antal personer får ett utpekat ansvar för att leda, utveckla, koordinera och följa upp det säkerhetsarbete som ska bedrivas i enlighet med dessa riktlinjer.
Dessa personer ska ha både beslutsmässiga och ekonomiska mandat samt personella resurser för att utföra sina uppgifter. Utsedda personer ska ha erfarenhet och kompetens inom säkerhetsområdet.

Förvaltningschef eller VD har ansvar för att anställda, personal hos leverantörer och andra som deltar i verksamheten får nödvändig information om verksamhetens säkerhetskrav och rutiner. Det föreligger även ett motsvarande ansvar gentemot organisationen, kollegor, patienter, resenärer och besökare.

Förvaltningschef eller VD ska slutligen ansvara för att det finns instruktioner för hur vidtagna åtgärder och brister ska rapporteras till förvaltningens nämnd eller bolagets styrelse respektive till regiondirektören.

2.2.3 Delegering

Det operativa säkerhetsansvaret följer linjeansvaret. Varje person som får ett delegerat verksamhetsansvar ansvarar för säkerheten som rör den specifika verksamhet som omfattas av delegeringen. Vid behov ska särskild skriftlig delegering utfärdas som ytterligare tydliggör ansvar och befogenheter.

2.2.4 Upphandlad verksamhet

I de fall Region Stockholms verksamhet fullgörs av privata, eller andra för regionen utomstående aktörer, ska upphandlande enhet säkerställa att leverantören följer regionens styrande dokument. Detta ska regleras i avtal samt gå att följa upp av avtalsansvarig.

2.2.5 Anställda och enskilda uppdragstagare

Varje medarbetare och personal hos leverantör har ett ansvar att känna till och följa gällande säkerhetsregler med hänsyn till både den egna och andras säkerhet.

3. Medarbetare och säkerhet

Alla som arbetar i eller på annat sätt deltar i Region Stockholms verksamhet måste förstå sitt ansvar för och bidra till att hantera och skydda Region Stockholm tillgångar.

3.1 Rekrytering och anställning

Innan anställning eller annat deltagande i verksamheten påbörjas ska arbetsgivaren bedöma individens lämplighet utifrån säkerhetssynpunkt. Den arbetssökandes formella meriter, såsom utbildning, yrkeslegitimation och referenser med mera, ska kontrolleras och den arbetssökandes identitet ska säkerställas.

För anställning som faller in under säkerhetsskyddslagen, se riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd (RS 2021-0106) med tillhörande anvisningar.

3.1.1 Sekretess

Tystnadsplikt för anställda inom Region Stockholm och dess helägda bolag regleras enligt bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid nyanställning ansvarar rekryterande chef för att informera arbetstagaren om regler för tystnadsplikt och sekretess.

3.2 Utbildning och övning

Nämnder och bolag ansvarar för att medarbetare får den utbildning som krävs för att de ska kunna tillämpa de krav som finns i föreliggande riktlinjer.

Utbildningens omfattning ska vara anpassad till det ansvar och de befogenheter som gäller för befattningen. Utbildning ska ske fortlöpande.

Övningar ska ske i sådan omfattning att förmågan att förebygga och hantera säkerhetsbrister upprätthålls. Utbildning och övning ska dokumenteras på individnivå.

3.3 Avslutande av anställning

Nämnder och bolag ska i rutin för avslut av anställning eller uppdrag säkerställa att berörd individ är medveten om tystnadsplikt även efter avslutad anställning. Rutinen ska säkerställa att ansvarsuppgifter överlämnas och att nycklar, tjänstekort och övrig utrustning återlämnas till arbetsgivaren

För avslutande av anställning som faller in under säkerhetsskyddslagen, se riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd (RS 2021-0106).

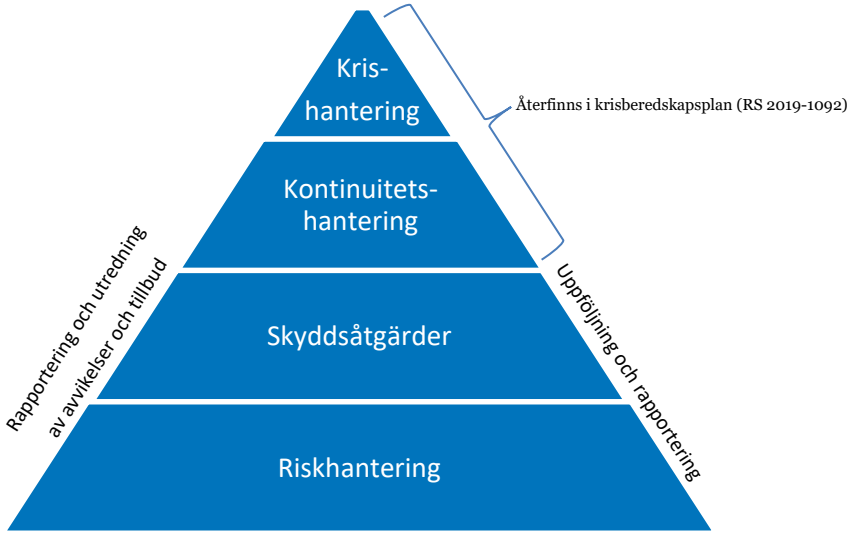
4. Regionens modell för systematiskt säkerhetsarbete

Region Stockholms systematiska säkerhetsarbete innebär att regelbundet följa upp dagliga funktioner i verksamheten och sådana yttre förhållanden som kan påverka dessa. Identifierade hot ska, tillsammans med inrapporterade avvikelser eller tillbud, ligga till grund för riskbedömning och därmed efterföljande beslut om eventuella insatser av olika säkerhetshöjande åtgärder.

Riskhantering ska vara en integrerad del av styrning, ledning och beslutfattande inom region Stockholms nämnder och bolag.[1] Riskhantering ska i sammanhanget för denna riktlinje ses som ett stöd för övriga delar inom det systematiska säkerhetsarbetet. Det ska i tillämpliga delar följa svensk standard.[2]

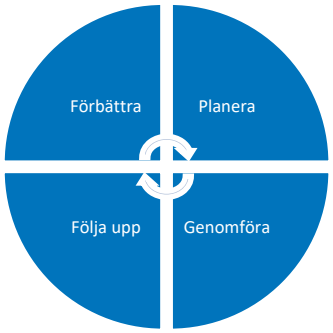
Regionens systematiska säkerhetsarbete omfattar risker relaterade till säkerhet, skyddsåtgärder, kontinuitetshantering och krishantering samt stöd i form av tillbudsrapportering och uppföljning. Krishantering, kontinuitetshantering samt civilt försvar behandlas inte i dessa riktlinjer utan återfinns i Region Stockholms krisberedskapsplan (RS 2019-1092).

[1] Riktlinje för intern kontroll (RS 2019-0866)
[2] SS-ISO 31000:2018

Det systematiska säkerhetsarbetet genomförs enligt regionens gemensamma ledningsprocess, vilken fastställer principen att all verksamhet ska planeras, genomföras, utvärderas och vid behov förbättras i ett aldrig avstannande kretslopp.

- Planering, ledning, samordning och beslut
- Genomförande och införande samt daglig verksamhet
- Uppföljning: uppsiktsåtgärder, återrapportering, redovisning, intern kontroll och revision
- Förbättring

4.1 Skyddsåtgärder

Grundprinciper för val av skyddsåtgärder är att

- dessa i första hand ska vara förebyggande och utmynna i ett väl avvägt skydd
- kostnader för åtgärderna ska stå i proportion till hotbilden och konsekvenser för verksamheten, samtidigt som Region Stockholms värden – såväl materiella som immateriella – ska värnas
- effekterna av olika skyddsåtgärder ska vägas mot aspekter som användbarhet och öppenhet.

För att skyddet ska vara väl avvägt och ändamålsenligt krävs också att det anpassas när riskbedömningarna revideras.

4.2 Rapportering av avvikelser och tillbud

Varje anställd inom Region Stockholm är skyldig att rapportera omständigheter eller händelser som upptäcks och som kan antas hota egen eller annans säkerhet till närmsta chef. Rapportering ska omfatta avvikelser, tillbud och andra oönskade händelser med negativa konsekvenser på verksamhetens säkerhet.

Händelse eller omständighet som bedöms vara av väsentlig betydelse för hela Region Stockholm anmäls omedelbart till aktuell beredskapsfunktion eller genom etablerad kontaktväg. Om det finns skäl att tro att en gärning är brottslig ska en polisanmälan göras.

4.2.1 Rapportering

Varje nämnd och bolag ska årligen, i samband med årsredovisningen, till regiondirektören redogöra för hur arbetet med avvikelser och tillbud hanteras inom den egna organisationen.

4.2.2 Utredningsgrupp för större händelser

Vid större händelser eller olyckor inom Region Stockholms verksamheter kan regiondirektören, efter samråd med berörd förvaltningschef eller VD tillsätta en oberoende utredningsgrupp. En sådan oberoende utredningsgrupp kan tillsättas även om annan myndighet tillsätter sådan utredning.

5. Särskilda krav på skyddsåtgärder

I detta avsnitt redogörs för det ansvar och de krav som gäller för särskilt utpekade områden

5.1 Brandskydd

Brandskyddsarbetet ska bedrivas, på ett väl avvägt sätt, utifrån anläggningens, byggnadens eller verksamhetens skyddsbehov så att det förebygger att brand uppkommer, ger förutsättningar för att hantera en

inträffad brand på bästa sätt samt minimerar skador och avbrott i verksamheten efter att en brand inträffat.

För att avgöra hur brandskyddet ska utformas ska respektive nämnd och bolag identifiera skyddsbehovet för verksamheten vilket ska beaktas i lokala riktlinjer om nämnden eller bolaget tar fram sådana. Riktlinjer och anvisningar ska revideras vid behov.

Brandsskyddsutbildning och övning ska hållas enligt fastställd frekvens.

En gränsdragningslista mellan hyresgäst och fastighetsägare ska vara upprättad, dokumenterad och känd.

Förvaltningschef och VD ansvarar för brandskyddet inom förvaltningen respektive bolaget. Förvaltningschef eller VD är även brandskyddsansvarig om inte uppgiften skriftligen delegeras vidare till annan person. Utsedd person ska ha relevant kompetens för uppgiften.

5.2 Skydd mot hot och våld

Arbetet mot hot och våld ska bedrivas så att förtroendevalda, personer som arbetar för Region Stockholm som anställda eller hos leverantör eller som använder Region Stockholms tjänster ska känna att de befinner sig i en trygg och säker omgivning.

Regiondirektören ansvarar för att skydd mot hot och våld upprätthålls gentemot förtroendevalda inom ramen för deras förtroendeuppdrag i Region Stockholm. Respektive förvaltningschef eller VD ansvarar för skyddet av sina arbetstagare samt övriga som kommer i kontakt med respektive verksamhet. För skydd av uppdragstagare ansvarar respektive uppdragsgivare.

Tillbud som leder till allvarlig personskada eller dödsfall på såväl personal som allmänhet ska utan dröjsmål rapporteras till närmaste chef.

5.3 Säkra fastigheter

Fastighetsägare ska tillhandahålla lokalerna i sådant skick att verksamhet kan bedrivas på ett säkert och störningsfritt sätt. I de fall Region Stockholm är fastighetsägare har krav som ställs på fastighetsägare överförts genom ägardirektiv till de förvaltningar och bolag som förvaltar fastigheterna.

Innan avtal tecknas ska fastighetens ändamålsenlighet bedömas utifrån risk- och säkerhetsaspekter samt verksamhetskritiska faktorer. Den som sedan tecknar hyresavtal med fastighetsägare ska säkerställa att de krav som behöver ställas utifrån risk- och säkerhetsaspekter tas tillvara i hyresavtalet samt följa upp att dessa krav efterlevs.

5.4 Fysiskt skydd

Skyddet mot obehörigt tillträde eller skadlig inverkan ska bedrivas på ett väl avvägt sätt utifrån anläggningens, byggnadens eller verksamhetens skyddsbehov så att stöld, inbrott, sabotage, skadegörelse och andra brott i möjligaste mån förhindras samt att verksamheten kan fortgå med så få störningar som möjligt.

För att avgöra hur det fysiska skyddet ska utformas ska respektive förvaltning eller bolag identifiera skyddsbehovet för verksamheten.

Särskilt viktigt är skyddet i sådana verksamheter där obehöriga skulle kunna ha en negativ påverkan på liv eller hälsa, skapa otrygghet eller där särskilt skyddsvärda tillgångar förvaras eller hanteras. Ett dimensionerat skalskydd med så kallad buffertzon ska inkluderas vid dessa verksamheter.

Respektive förvaltningschef eller VD ansvarar för att skyddet ligger på en tillräcklig nivå med hänsyn till den verksamhet som bedrivs och de skyddsvärden som finns samt att kraven upprätthålls oavsett om verksamheten bedrivs i Region Stockholms egen regi eller på entreprenad.

5.5 Skydd mot förlust av lös egendom

Med skydd mot förlust av lös egendom menas alla åtgärder för att förhindra eller försvåra att lös egendom förloras oavsett orsak. Detta innebär att ta hand om egendom med normal aktsamhet och omsorg så att skada så långt som möjligt förhindras samt att vara särskilt aktsam med värdefull egendom och anpassa hanteringen så att åverkan kan upptäckas och förhindras.

Respektive förvaltningschef eller VD ansvarar för att ha kontroll över tillgångarna inom respektive verksamhet samt att skyddet mot förlust ligger på en acceptabel nivå.

5.6 Försäkringsskydd

Regiondirektören har det övergripande och samordnande ansvaret för regionens försäkringsprogram samt förvaltar och administrerar regionens interna försäkringslösning (skadekontot).

Försäkringsskyddet utformas utifrån anläggningens, byggnadens eller verksamhetens förutsättningar och behov med hänsyn tagen till skadeförebyggande och skadebegränsande åtgärder. För att avgöra vilka försäkringar och omfattning av dessa som ska tecknas ska respektive förvaltning eller bolag identifiera behovet för verksamheten. Centralt upphandlade försäkringslösningar ska användas.

Regionens försäkringsförmedlare tar emot och sköter löpande hanteringen av skadeärenden, lämnar förslag på skadereglering utifrån gällande försäkringsvillkor samt lämnar försäkringsteknisk och försäkringsjuridisk rådgivning.

De förvaltningar och bolag som ingår i regionens försäkringsprogram sköter hanteringen av sina respektive försäkringsfrågor och skadeärenden. På varje förvaltning eller bolag ska det finnas en eller flera kontaktpersoner i försäkringsfrågor utsedda.

5.7 Trafiksäkerhet

Trafiksäkerhetsarbetet ska bedrivas så att alla åtgärder som vidtas för att sjö-, spår- och vägbunden kollektivtrafik samt Region Stockholms övriga transporter, inklusive ambulansflyg, ska vara säkra.

För nämnd eller bolag som utför eller organiserar yrkesmässig persontransport, transport av patienter eller transport av gods för Region Stockholms räkning ska det finnas;

- en trafiksäkerhetspolicy
- mål och handlingsplan för trafiksäkerhetsarbetet
- bedömningskriterier för löpande utvärdering av trafiksäkerhetsarbetet.

I trafiksäkerhetspolicyn kan även anges att leverantör (entreprenör) av trafikverksamhet ska upprätta egen trafiksäkerhetspolicy med förtydligade verksamhetsanpassade krav som ska bygga på ansvarig nämnds eller bolags trafiksäkerhetspolicy.

Trafiksäkerhetpolicy fastställs av berörd nämnd eller bolagsstyrelse. Motsvarande policy hos leverantör fastställs av dess VD (motsvarande).

Respektive förvaltningschef eller VD ansvarar för att trafiksäkerheten och kraven i denna riktlinje upprätthålls oavsett om verksamheten bedrivs i egen regi eller på entreprenad.

5.8 Flygplatssäkerhet

Verksamheten vid helikopterflygplatserna styrs av omfattande regelverk som ställer krav på bland annat tillstånd, organisation, säkerhet, utbildning, dokumentation och miljö. För att helikoptertransporterna till sjukhusen ska kunna ske på ett säkert sätt och utan störning krävs en effektiv organisation och ett systematiskt arbetssätt.

Flygplatsen ska drivas på sådant sätt att myndigheternas, sjukhusets och flygoperatörers önskemål ska beaktas avseende säkerhet och regularitet.

Flygplatsen, med tillhörande system, ska uppfylla kraven i Transportstyrelsens föreskrifter och utföras inom ramen för och i enlighet med villkoren och specifikationerna i flygplatsens certifikat.

Flygplatsoperatören ska ha en utsedd befattningshavare som ska vara verksamhetsansvarig för flygplatsen. Denna person har det övergripande ansvaret för flygplatsen och ska säkerställa att det bedrivs ett systematiskt kontrollarbete inom flygplatsverksamheten. Övrig personal i ledningsfunktionen har ansvar enligt respektive delegering.

Regiondirektören ansvarar för att utse en flygsäkerhetsstrateg som ska leda och samordna det övergripande flygsäkerhetsarbetet för Region Stockholm helikopterflygplatser. Regiondirektören kan uppdra till annan person att utse flygsäkerhetsstrateg, ett sådant beslut ska dokumenteras och anmälas enligt rutin.

Flygsäkerhetsstrategen har regiondirektörens uppdrag att utarbeta regionövergripande riktlinjer och anvisningar för helikopterflygplatsernas verksamhet. Flygsäkerhetsstrategen ska leda en regional flygplatssäkerhetsgrupp, vara sammankallande till gruppens möten samt säkerställa att flygplatsverksamheten revideras fortlöpande.

5.9 Rese- och konferenssäkerhet

Personalen är regionens viktigaste resurs, oavsett om verksamheten drivs i egen regi eller på entreprenad. Vistelse i nya miljöer kräver planering och analys av potentiella risker.

Arbetet med rese- och konferenssäkerhet ska bedrivas så att åtgärder som vidtas vid planering och genomförande av;

- tjänsteresor skyddar personal och Region Stockholms intressen
- konferenser skyddar personal och deltagare från att vistas i undermåliga lokaler och miljöer.

Närmsta chef ansvarar för att tjänsteresor och konferenser planeras och genomförs på ett säkert sätt och att kraven i denna riktlinje upprätthålls i verksamheten. Även verksamhet som bedrivs på entreprenad ska i tillämpliga delar följa dessa riktlinjer.

6. Uppföljning

Anpassningar av Region Stockholms styrande dokument för säkerhet ska ske utifrån förändringar i lagar och föreskrifter, uppdateringar av rekommendationer på området, resultat från analyser av sårbarheter och hotbild samt förändringar i verksamhet.

Uppföljning av dessa riktlinjers efterlevnad ska ske enligt regionens ledningsprocess, vilket i huvudsak innebär att den ska följas upp på samma sätt och samtidigt som regionens övriga styrande dokument.

Regiondirektören initierar vid behov en översyn och utvärdering av säkerhetsarbetet med hänsyn till lämplighet, omfattning och effektivitet. Regiondirektören, förvaltningschef eller VD ska genomföra separata utvärderingar, när behov föreligger, för att bedöma hur väl säkerhetskrav har införts och efterlevs lokalt.

7. Definitioner

För användningen av dessa riktlinjer gäller följande termer och definitioner:

Avvikelse	En händelse där ställda kvalitetskrav inte uppfylls.
Brandskydd	Åtgärder för att förhindra brand så att liv, egendom och miljö inte kommer till skada samt att minska skada om brand ändå uppstår genom val av rätt utrustning, utbildning, rutiner och utrymningsplaner.
Fysiskt skydd	Förmågan att förebygga, upptäcka, försvåra och svara på ett antagonistiskt fysiskt angrepp eller obehörigt tillträde. Sådana angrepp kan vara påverkan genom exempelvis fysisk åverkan, sprängning, beskjutning eller brand.
Hot (generellt)	Möjlig, oönskad händelse med negativa konsekvenser för verksamheten
Hot (mot person)	Uttryckande av avsikt att skada person, denne eller annans egendom, frihet eller frid.
Informations-säkerhet	Informationssäkerhet är de åtgärder som vidtas för att hindra att information läcker ut, förvanskas eller förstörs och för att informationen ska vara tillgänglig när den behövs.
Lös egendom	All egendom såsom inredning, konst, utrustning och tillbehör samt de installationer som inte är byggnad enligt jordabalken. Region Stockholms ansvar omfattar inte egendom för vilken fastighetsägare enligt avtal står för risken samt egendom som tillhör personal och inneliggande patient och som medförts till Region Stockholms lokaler.

Revision (intern)	Även förstapartsrevision. Kontroll som genomförs av organisationen själv. Det är en oberoende undersökning av den egna verksamhetens ledningssystem, eller delar därav. Systemets effektivitet bedöms med avseende på de uppställda mål och krav.
Risk	Den sammanvägda bedömningen av sannolikheten för att en oönskad händelse ska bli verklighet och de konsekvenser händelsen kan få.
Riskhantering	Process som syftar till att lokalisera, identifiera och kvantifiera de risker av olika slag som företaget löper och att vidta lämpliga åtgärder för att i möjligaste mån reducera eller eliminera dem.
Sabotage	Allmänfarligt brott om någon förstör eller skadar egendom, som har avsevärd betydelse för rikets försvar, folkförsörjning, rättsskipning eller förvaltning eller för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet i riket, eller genom annan åtgärd, ..., allvarligt stör eller hindrar användningen av sådan egendom.
Skada	En rent allmänt negativ eller oönskad förändring av ett visst tillstånd. Skada kan till exempel vara materiell, ekonomisk, kroppslig, ideell eller förlust av förtroende.
Skyddsåtgärder	Handling, procedur eller tekniskt arrangemang som genom att minska sårbarheten möter identifierade hot.
Sårbarhet	Brist i skyddet av en tillgång eller av en säkerhetsåtgärd som kan utnyttjas av ett eller flera hot
Säkerhet	De åtgärder som minskar risken för att oönskade händelser ska inträffa och därigenom stödjer organisationen så att verksamhetsmålen kan uppnås
Tillbud	Händelse som äventyrar eller kunnat äventyra säkerheten i ett system, en verksamhet eller rutin. Avsiktligt eller oavsiktligt åsidosättande av säkerhetsregler.

Tillgång	Något som har värde för en organisation. Med *tillgångar* menas både det som är av materiellt värde och det som har ett immateriellt värde, till exempel förtroende.
Tjänsteman i beredskap, TiB	Beredskapsfunktion hos myndigheter centrala för krishanteringen samt hos Länsstyrelserna och regionerna. Ska finnas tillgänglig dygnet runt. Kan vid behov initiera och samordna det inledande krisledningsarbetet för att upptäcka, verifiera, larma och informera vid allvarliga händelser.
Våld	Aggressiv handling som medför fysisk eller psykisk skada.

Regionledningskontoret
Administration
Säkerhet och beredskap

PM
2022-03-21

Remissredogörelse för förslag till Riktlinjer för säkerhet

Inledning

Den 14 december 2021 skickade Rotel I ut förslag till Riktlinjer för säkerhet på remiss till Region Stockholms nämnder och bolag. Remissen skickades till 19 instanser. Remisstiden sträckte sig till den 21 februari 2022. Regionledningskontoret har sammanställt och kommenterat inkomna yttranden i remissomgången nedan.

Som en del av tillämpningen av riktlinjerna kommer regionledningskontoret att ta fram kompletterande anvisningar för respektive sakområde som riktlinjerna behandlar. Flera av de inkomna synpunkterna kommer att tas tillvara i dessa anvisningar.

Generella synpunkter på förslag till Riktlinjer för säkerhet

I flera remissvar anses syftet med riktlinjerna inte vara tillräckligt beskrivet och behöver förtydligas för att regionens verksamheter ska få en förståelse varför dessa riktlinjer behövs och ska följas. Därför rekommenderas att inledande avsnitt samt avsnitt 4 ses över för att skapa en tydligare struktur och minska upprepande skrivningar om målsättningen för säkerhetsarbetet.

Flera remissinstanser lyfter även att de saknar vissa sakområden som finns med i Riktlinjer för säkerhet från 2016, sakområdena omfattar rese- och konferenssäkerhet, försäkringsskydd och flygplatssäkerhet.

I flera remissvar framförs att Rådet för risk och säkerhet inte längre finns beskrivet i riktlinjerna och föreslår att det åter skrivs in. Av remissvaren framgår att samverkansforum på operativ, strategisk och samordnade nivå med olika verksamhetsområden representerade är viktiga för effektiv och god samverkan, erfarenhets- och kompetensutbyte. Det uppfattas därför som en avveckling av den organiserade samverkan som tidigare fanns för säkerhetsområdet.

Flera remissvar lyfter även behovet av att lägga till ett avsnitt om lokala styrdokument, dokumenthierarki och vad som förväntas regleras på lokalnivå av nämnder och bolag.

Synpunkter på enskilda avsnitt i förslag till Riktlinjer för säkerhet

3.1 Rekrytering och anställning
Flera remissinstanser, bland andra Trafiknämnden, Fastighets- och servicenämnden samt St Eriks ögonsjukhus, menar att det finns en risk för otydlighet när begreppet ”pröva” används. Uttrycket ”säkerhetsprövning” används inom verksamhet som faller in under säkerhetsskyddslagstiftningen vilket dessa riktlinjer inte omfattar.

5.2 Skydd mot hot och våld
Södertälje Sjukhus, Danderyds sjukhus samt Södersjukhuset anser i sitt gemensamma remissvar att det är ett omotiverat krav att plan för pågående dödligt våld, PDV, ska tas fram för platser dit allmänheten har tillträde. Liknande detaljreglering saknas för exempelvis områden personskydd och utbildning. Remissvaren framhåller att en regional evakueringsplan finns som bilaga till regional katastrofmedicinsk beredskapsplan och det rekommenderas att det istället tas fram en liknande plan avseende PDV som möjliggör för respektive verksamhet att komplettera utifrån sina lokala förutsättningar.

5.3 Säkra fastigheter
Trafiknämnden föreslår att avsnitten 5.3, 5.4 och 5.5 slås ihop samt att sakområdet teknisk bevakning tillförs. Teknisk bevakning bör omfatta till exempel inbrottslarm, passerkontrollsystem och kamerabevakning.

5.4 Fysiskt skydd
Flera remissinstanser, bland andra Södertälje Sjukhus, Danderyds sjukhus, Södersjukhuset, St Eriks Ögonsjukhus menar att kravet gällande buffertzon är otydligt och ställer sig undrade till om det omfattar samtliga av Region Stockholms verksamheter. Då inrättande av buffertzon kan vara en av många möjliga skyddsåtgärder är det olämpligt att kravställa just den åtgärden.

Avvägning
Nedan listas de betydande justeringar som är gjorda i förhållande till regionledningskontorets remissversion av Riktlinjer för säkerhet baserat på inkomna remissvar.

- Sakområdena försäkringsskydd, flygplatssäkerhet, trafiksäkerhet och rese- och konferenssäkerhet har inkluderats i riktlinjerna.

- Avsnitt 4 har reviderats för att förtydliga regionens modell för systematiskt säkerhetsarbete. Skrivningar avseende målsättning har flyttats till avsnitt 1.
- I avsnitt 1 har texten utvecklats gällande dokumenthierarki och kopplingar till andra styrande dokument.
- Krav på att det dimensionerade skalskyddet ska inkludera buffertzon har tagits bort.
- Krav på att plan för pågående dödligt våld, PDV, ska finnas vid verksamhet dit allmänheten har tillträde har tagits bort.

Regionledningskontoret har valt att inte återinföra avsnittet om Rådet för risk och säkerhet i riktlinjerna. Detta ska dock inte betraktas som en avveckling av samverkansforumet. Med anledning av att nya riktlinjer för säkerhetsskydd har tagits fram liksom en uppdaterad krisberedskapsplan för Region Stockholm kommer samverkansforumet att utvecklas och avgränsas enligt de nya styrande dokumenten. Detta för att säkerställa att rätt kompetens finns representerad och att samverkan i de olika frågorna blir ändamålsenlig. Regionledningskontoret instämmer att samverkansforum med representation från olika verksamhetsområden är viktigt, men formerna för sådan samverkan bedöms inte vara nödvändig att reglera i en riktlinje.

Regionledningskontoret har valt att inte sammanfoga avsnitt 5.3, 5.4 och 5.5. Bedömningen är att det finns skäl att hålla dessa sakområden separat. Fysiskt skydd ska inte begränsas till fastighetsnära säkerhet utan avser även andra skyddsvärden så som tillgångar och den verksamhet som bedrivs i lokalerna. Säkra fastigheter å andra sidan inkluderar även ett arbetsmiljöperspektiv som är viktigt att lyfta fram samt att lokaler ska vara säkra för medarbetare såväl som besökare, resenärer patienter med flera.

Regionledningskontoret har valt att inte lägga till teknisk bevakning så som kamerabevakning, inbrottslarm med mera. Bedömningen är det skulle innebära detaljerade krav på skyddsåtgärder som lämpligen bör beslutas av respektive verksamhet utifrån identifierade skyddsbehov.

Vidare tillvaratas en del av de inkomna synpunkterna i kompletterande anvisningar samt i andra styrande dokument.

Sändlista

Nämnder
Fastighets- och servicenämnden
Färdtjänstnämnden
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Karolinska Universitetssjukhuset
Kulturnämnden
Patientnämnden
Stockholms läns sjukvårdsområde
Trafiknämnden
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd

Kommunalförbund
Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Bolag
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB
Danderyds Sjukhus AB
Folktandvården Stockholms läns AB
Locum AB
MediCarrier AB
S:t Eriks Ögonsjukhus AB
Södersjukhuset AB
Södertälje Sjukhus AB